

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
GRAD MOSTAR
GRADONAČELNIK**

**DOKUMENAT OKVIRNOG BUDŽETA
GRADA MOSTARA ZA PERIOD
2024-2026. GODINA**

Mostar, jun 2023. godine

Sadržaj

Uvod

1. Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze	3
1.1. Ekonomski rast	4
1.2. Makroekonomske politike BiH i Federacije BiH u periodu	6
2024-2026 godina	6
2. Srednjoročne porezne politike i prognoze direktni i indirektni porezi	7
2.1. Indirektni porezi	8
2.2. Direktni porezi	9
3. Prihodi Budžeta Grada Mostara	10
3.1. Ukupno raspoloživi prihodi	10
3.2. Rizici po projekcije prihoda	12
4. Struktura potrošnje u javnom sektoru	13
4.1. Rashodi Budžeta Grada Mostara	14
5. Budžetski prioriteti za period 2024.-2026.	17

Dodatak:

Tabela 1.: Tabelarni pregled projekcije prihoda, primitka i finansiranja Grada Mostara prema ekonomskoj i organizacionoj klasifikaciji za period 2024-2026. godine.

Tabela 2.:Tabelarni pregled zahtjeva i odobrenih indikativnih gornjih granica rashoda prema ekonomskoj i organizacionoj klasifikaciji za period 2024-2026. godine.

Na osnovu člana 15. 16. 17 i 18 Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14,8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) Gradonačelnik Grada Mostara donosi

DOKUMENAT OKVIRNOG BUDŽETA GRADA MOSTARA ZA PERIOD 2024-2026. GODINA

Uvod

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine Izrađen je Dokument okvirnog budžeta Grada Mostara u daljem tekstu DOB za period 2024-2026. godinu.

Osnova za izradu zasniva se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta Grada Mostara.

DOB izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za sljedeće tri godine sa ciljem stvaranja što bolje strateške osnove za pripremu budžeta.

U skladu sa odredbama člana 17. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine, Dokumentom okvirnog budžeta Grada Mostara za period 2024-2026. godine urađen je na osnovu sljedećih dokumenata:

-Makroekonomski pokazatelji za period od 2022-2025.godina Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), septembar 2022 godine, i

-Revidiranih projekcija javnih prihoda, za 2023. godinu i projekcija za period 2024-2026. godina., dostavljenih od strane Federalnog ministarstva finansija, broj:05-12-5-3614/23-1 od 12.05.2023. godine.

Služba za budžet i finansije Grada Mostara dostavlja Gradonačelniku prijedlog DOB-a na razmatranje i usvajanje, a kao osnova za pripremu, planiranje i izradu budžeta i finansijskih planova za fiskalnu 2024. godinu.

1. Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

Osnovni preduslov održivog ekonomskog rasta te povećanja zaposlenosti jeste makroekonomska stabilnost. Makroekonomska stabilnost ostvarit će se efikasnim upravljanjem javnim finansijama. Veoma važnu odrednicu za ekonomsko kretanje u Bosni i Hercegovini u periodu 2024-2026. pored internih dinamika predstavljat će i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju, naročito u zemljama EU27. Unatoč stabilizaciji epidemioloških prilika koje su vezane za globalnu pandemiju Covid 19 već početkom 2022.godine došlo je do dodatnog uslozňjavanja međunarodno političko-ekonomskih prilika koje su vezane za dešavanja u Ukrajini. Negativne ekonomske posljedice ovih dešavanja na svjetsku ekonomiju su već vidljive i neće zaobići ni Bosnu i Hercegovinu. Naime posljednje raspoložive projekcije kako globalnog ekonomskog rasta tako i EU za period 2024-2026. godine su revidirane na niže, dok su projekcije cjenovnih kretanja-inflacije i kamatnih stopa revidirane na gore.

1.1. Ekonomski rast

Početak 2022 godine ekonomija je stavljena pred nove izazove, uslijed složenih međunarodnih političkih prilika vezanih za ratna dešavanja u Ukrajini, koja su se značajno reflektovala na globalne i domaće ekonomske tokove, prvenstveno kroz nagle i visoke inflatorne skokove. Međutim, kako ističe Direkcija za ekonomsko planiranje ,(Projekcija DEP-a u martu 2023. godine), i pored navedenih negativnih utjecaja u Bosni i Hercegovini je tokom prve polovine 2022 godine ostvaren značajan ekonomski rast, koji bi ipak pod inflatornim pritiscima mogao usporiti u zadnjem kvartalu 2022, te nastaviti usporenijim tokom kretanja i u 2023 godini. Shodno tome u 2023 godini pretpostavlja se skromniji realni rast BDP-a od 2%. Uzimajući u obzir da očekivane negativne ekonomske posljedice na svjetsku ekonomiju, iskazane kroz trgovinske, finansijske i cjenovne šokove, neće zaobići ni ekonomiju Bosne i Hercegovine u periodu 2024-2026 godina., pod pretpostavkom da se međunarodna politička situacija neće dodatno usložiti, može se očekivati prosječni godišnji ekonomski rast od 3%, a ključnim osloncem istog pretpostavlja se domaća tražnja, iskazana kroz povećanje privatne potrošnje i manjoj mjeri investicija.

Evropska komisija u posljednjim izvještajima značajno revidirala projekcije ekonomskog rasta za zemlje EU27 koje iznose u 2022. godini 3,3%, 2023. godini 0,3% i 2024. godine 1,6%.

Direkcija za ekonomsko planiranje pri vijeću Ministara BiH izradila je makroekonomske pokazatelje na nivo BiH koji se daju u sljedećem tabelarnom pregledu:

Indikator	Zvanični podaci		Projekcija			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nominalni BDP u mil KM	39.921	44.590	47.438	49.926	52.705	55.666
Nominalni rast u %	12,6	11,7	6,4	5,2	5,6	5,6
BDP deflator (prethodna godina =100)	104,7	107,7	104,3	102,5	102,5	102,3
Realni BDP u mil KM(prethodna godina =100)	38.136	41.407	45.462	48.695	51.425	54.435
Realni rast u %	7,6	3,7	2	2,7	3	3,3
Inflacija mjerena indek. potroša. cijena u %	2	14	6,1	3,1	2,2	1,9
Potrošnja u mil KM	34.342	39.561	41.638	43.127	44.687	46.206
Realni rast u %	4,3	3,3	1,2	1,2	1,3	1,2
Vladina potrošnja u mil KM	7.536	8.402	8.822	9.114	9.387	9.669
Realni rast u %	3,1	2,8	1,2	0,8	0,5	0,5
Privatna potrošnja u mil KM	26.806	31.159	32.815	34.013	35.300	36.537
Realni rast u %	4,6	3,4	1,3	1,3	1,6	1,3
Investicije(bruto) u stalnim sredstvima u mil KM	8.367	9.431	9.991	10.539	11.345	12.232
Realni rast u %	4,8	5,3	4	3,6	5,7	6,3
Vladine investicije u mil KM	1.193	1.431	1.512	1.678	1.846	2.030
Realni rast u %	-31,5	14,9	3,5	7,8	6,8	7,7
Privatne investicije u mil KM	7.174	8.000	8.480	8.861	9.499	10.202
Realni rast u %	14,9	3,7	4,1	2,9	5,5	6
Uvoz u mil KM	21.084	27.940	29.630	31.743	34.023	36.905
Nominalni rast u %	26,7	32,5	6,1	7,1	7,2	8,5
Realni rast u %	20,5	18,8	4,7	5,7	5,7	5,9
Izvoz u mil KM	16.485	21.455	23.462	25.866	28.602	31.840
Nominalni rast u %	38,9	30,2	9,4	10,2	10,6	11,3
Realni rast u %	24,6	22,2	6,6	8,3	8,5	8,1
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,1	21,1	21,5	22,5	23,3	24,1
Bilans tekućeg računa u mil KM	-923	-2.045	-1.754	-1.422	-1.178	-1.090
Rast u %	-17,2	121,8	-16,1	-17,8	-18,3	-7,5
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-2,4	-4,7	-3,7	-2,9	-2,2	-2

Tabela 1.1. - Makroekonomski pokazatelji za BiH za period 2021-2026. godina IZVOR DEP-mart 2023. godine

1.2 Makroekonomske politike BiH i Federacije BiH u periodu 2024-2026 godina.

Radi ublažavanja posljedica inflacije vlasti u BiH su poduzele određene mjere. Zahvaljujući visokoj naplati poreskih prihoda i doprinosa stvoren je određeni fiskalni prostor koji je omogućio svim nivoima vlasti da povećaju plate javnog sektora, povećanje penzija, povećanje grantova i transfera za poticaj javnih investicija i subvencija u privredi. U Federaciji BiH na snazi su mjere neposredne kontrole cijena i ograničavanje marži na naftne derivate i osnovne životne namirnice.

Agregatno gledano fiskalni rezultati u BiH, na bazi raspoloživih podataka svih nivoa vlasti, su pozitivni za 2021 i 2022 godinu zahvaljujući visokom stepenu stabilnosti u naplati javnih prihoda. U skladu sa makroekonomskim projekcijama u periodu 2024-2026 godina predviđa se brži rast ukupnih prihoda u odnosu na ukupne rashode. Rast ukupnih rashoda u 2023 i planiranih rashoda u 2024 godini rezultat su provođenja mjera i politike ublažavanja posljedica djelovanja inflacije na privredu i stanovništvo. Projekcija rashoda za period 2024-2026 ukazuje na postepeno napuštanje ekspanzivne politike radi obezbjeđenja održivosti javnih finansija.

Struktura ukupnih rashoda je i dalje u korist tekućih rashoda koji u prosjeku čine 90% ukupnih rashoda dok kapitalni rashodi/izdaci čine 10% ukupnih rashoda. Transferi za socijalnu zaštitu imaju najveći prosječni udio od 42% u tekućim rashodima kao posljedica poduzetih mjera ublažavanja visoke inflacije i planiranog nastavka njihove primjene u programskom periodu.

Uzimajući u obzir snažne inflatorne pritiske, fiskalna politika svih nivoa vlasti mora biti spremna dati brz, pravovremen i dosljedan odgovor u uslovima stalne promjenjivosti okolnosti, uz istovremeni nastavak izrade koordiniranih srednjoročnih strategija za podršku održivosti, za oporavak i buduće jačanje ekonomije. U uslovima neizvjesnosti u pogledu makroekonomskih kretanja fiskalna politika svih nivoa vlasti u BiH vodit će se u pravcu obezbjeđivanja stabilnosti privrede i očuvanja standarda građana. Fiskalna politika svih nivoa vlasti biće usmjerena na dalje provođenje strukturnih reformi koje će voditi rasterećenju privrede i poboljšanju poslovnog okruženje vodeći računa o fiskalnoj poziciji. Na drugoj strani fiskalna politika svih nivoa vlasti u BiH biće orijentisana na nastavak infrastrukturnih i kapitalnih projekata. Politika

zaduživanja će se voditi u skladu sa definisanim fiskalnim pravilima u entitetima.

U cilju oporavka od krize i stabilizacije privrede Vlada F BiH namjerava:

-ciljano usmjeravanje javnih rashoda na najranjivije kategorije društva, odnosno unaprijediti sistem socijalne zaštite, osigurati pomoć i redovnu isplatu penzija, naknada za borbe, civilne invalide, nezaposlene osobe, raseljena lica i povratnike.

-kroz afirmativnije poslovanje u okviru ekonomskog modela slobodnih zona, povećati direktna strana ulaganja, te osigurati rast domaćih ulaganja kroz fiskalnu disciplinu i kontrolu javnih rashoda čime se stvara pozitivan utjecaj na cjelokupan privredni rast i razvoj,

-povećati efikasnost tržišta rada kroz realizaciju programa i mjera aktivnih i pasivnih politika na tržištu rada, te stvoriti uslove za rast stope zaposlenosti kroz promicanje ideja koje dovode do otvaranja novih radnih mjesta,

-podići životni standard i raditi na stvaranju pozitivnog poslovnog okruženja i podizanja konkurentnosti, kroz pojednostavljivanje procedura za poduzetnike i privredne subjekte,

-poticati razvoj poduzetništva koje stavlja u fokus održivi ekonomski rast, koji podrazumjeva pametno upravljanje prirodnim resursima uz korištenje čiste energije,

-investiranje kapitalnih transfera u saobraćajnu infrastrukturu, stvoriti nove razvojne mogućnosti, u ovoj oblasti koje će imati pozitivan efekat na kompletnu privredu,

-kontinuirano unapređivati sistem budžetiranja kojim bi se osigurala bolja uvezanost sa strateškim i srednjoročnim planovima, te viši stepen transparentnosti i bolje korištenje javnih sredstava u F BiH,

-jačati instrumente za sprečavanje erozije poreza i usmjeravanje porezne politike na sprečavanje erozije porezne osnovice i premještanje dobiti, te time osigurati efikasnu naplatu javnih prihoda.

Evropske integracije, kao makroekonomski cilj, omogućit će Federaciji BiH dobijanje dopunskih finansijskih sredstava za potrebe procesa evropskih integracija, od kojih je najznačajnija predpristupna finansijska pomoć Evropske unije (IPA).

2. Srednjoročne porezne politike i prognoze direktni i indirektni porezi

Prioriteti u oblasti poreske politike i javnih prihoda za period 2024-2026. bit će orjentisani na nastavku aktivnosti predlaganja zakonskih rješenja radi osiguranja ambijenta za privredni rast društva, stabilnih i predvidivih uslova poslovanja i jačanja prihodovne strane budžeta svih nivoa vlasti uz poboljšanje naplate javnih prihoda kao osnovnog agregata za planiranje razvojnih, socijalnih i drugi društvenih potreba i obaveza.

U F BiH planirano donošenje novog Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima, posmatrano isključivo zajedno kao jedno cjelokupno rješenje, istovremeno se štiti minimalni dohodak, koji će ostati izvan obuhvata oporezivanja, suzbija se siva ekonomija proširenjem porezne osnovice za do sada neoporezive izvore dohotka, uz istovremeno otvaranje prostora smanjenje stope ukupnih doprinosa. Dugoročna primjena ovakvog rješenja uticala bi na nominalni rast plate, povećanje broja zaposlenih, a ujedno i povećanje fiskalnog kapaciteta budžeta.

U skladu sa makroekonomskim okvirom koji predviđa dalji rast i jačanje ekonomski aktivnosti, agregatno posmatrano, predviđa se stabilan godišnji rast prihoda. Prosječna godišnja stopa rasta prihoda od indirektnih poreza u periodu 2024-2026. godine iznositi će 8%, dok prosječna godišnja stopa rasta direktnih poreza (porez na dohodak) iznosi 12%.

2.1. Indirektni porezi

Projekcija prihoda od indirektnih poreza bazira se na srednjoročnom Planu naplate ukupnih prihod na Jedinostvenom računu, preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje u martu 2023 godine. Nadalje temeljem srednjoročni prognoza kretanja krajnje potrošnje izvršena je procjena učešća Federacije BiH u međuentiteskoj raspodjeli, dok je projekcija raspoloživog dijela ovih prihoda za raspodjelu korisnicima u F BiH, po godinama, zasnovana i na planu otplate vanjskog duga u periodu 2024-2026. godina.

Pojedinačni procijenjeni iznosi za period 2024-2026. godina prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine/gradove alocirani su u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 22/06, 43/08,22/09,35/14, 94/15 i 17/22).

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza uplaćuju se na Jedinostveni račun Uprave za indirektno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju sljedećim redoslijedom:

1. Otplata vanjskog duga,
2. Raspodjela na račun rezervi.
3. raspodjela sredstava za potrebno finansiranje institucija BiH,
4. Raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta.

Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i nižih nivoa vlasti. U skladu sa zakonom o pripadnosti javnih prihoda u F BiH („Službene novine F BiH“ broj 22/06,43/08, 22/09, 35/14, 94/15, i 17/22) prihodi sa jedinstvenog računa koji pripadaju Federaciji se dijele kako slijedi:

- a) Budžetu federacije privremeno na ime finansiranja naknada demobiliziranim nezaposlenim borcima 3,05% od ostvarenih prihoda, do roka važenja Zakona o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica („Službene novine F BiH“, broj 61/06)
- b) Finansiranje funkcija Federacije 34,93%,
- c) Finansiranje funkcija Kantona 51,23%,
- d) Finansiranje funkcija jedinica lokalne samouprave 8,42%,
- f) Finansiranje funkcija Grada Sarajeva 0,25%,
- e) Direkcija za Ceste 3,9%.

Projektirane stope rasta od indirektnih poreza za 2024.,2025.i 2026 godinu na nivou Hercegovačko-neretvanskog kantona iznose 10%, 11% i 8% dok na nivou Grada Mostara za 2024. godinu je 8%, 2025. godinu 9% i 2026. godinu +8%.

2.2. Direktni porezi

U skladu sa zakonom o pripadnosti javnih prihoda u F BiH kantoni i općine/gradovi prikupljaju niz direktnih poreza , koji uključuju porez na dobit pravnih lica, porez na dohodak, porezi na imovinu, kao i neporezne prihode po osnovu kantonalnih i federalnih propisa o porezima na imovinu i niz drugih neporeznih prihod koje im omogućavaju finansiranje ustavom utvrđenih funkcija.

Služba za budžet i finansije Grada Mostara uradila je projekciju prihoda od direktnih poreza na bazi ostvarenih prihoda u 2022 godini. i revidiranih projekcija javnih prihoda koje su dostavljene od strane Federalnog Ministarstva finansija za 2023. godinu i period 2024-02026. godina.

3. Prihodi Budžeta Grada Mostara

3.1. Ukupno raspoloživi prihodi

Projekcije prihoda od indirektnih i direktnih poreza za Budžeta Grada Mostara za period 2024-2026. godina zasnivaju se na projekcijama dostavljenim od strane Federalnog ministarstva finansija iz mjeseca maja 2023 godine. Revidirane projekcije prihoda zasnovane su na historijskom i tekućem trendu naplate prateći pozitivne prognoze kretanja ključnih makroekonomskih parametara Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), koji ukazuju na postepeni oporavak ekonomije, pod pretpostavkom normalizacije eksternih faktora i internih dinamika u BiH.

Tabela 3.1.1. Tabela pregled pripadajući indirektnih poreza po Revidiranim projekcijama iz maja 2023 godine za Grad Mostar

Prihodi od direktnih i indirektnih poreza od viših nivoa vlasti	Revidirana projekcija maj 2023. godine		
	2024	2025	2026
PDV	16.340.080	17.835.851	19.292.200

Iz Tabela 3.1.1. evidentno je da srednjoročne projekcije prihoda za period 2024-2026. godina prate pozitivne makroekonomske prognoze za navedeni period, ali istovremeno zadržavajući određeni nivo opreznosti i konzervativnosti u procjenama, imajući u vidu da se svaki neplanirani događaj u 2023. godini, može odraziti na pretpostavljene iznose javnih prihoda, te eventualno dovesti i do vanrednog revidiranja projekcije prihoda za period 2024-2026. godina.

Projekcije ukupno raspoloživih sredstava u Dokumentu okvirnog budžeta Grada Mostara u periodu 2024-2026. godina ilustruje sljedeći tabelarni pregled (Tabela 3.1.2.)

kod.	Opis	2022	2023	2024	2025	2026
1	2	3	4	5	6	7
	<i>I PRIHODI</i>	94.283.204	114.487.428	83.785.500	86.432.400	88.844.550
710000	<i>POREZNI PRIHODI</i>	42.798.017	45.336.905	43.423.350	43.869.050	44.651.150
711000	Porez na dobit od pojedinaca i preduzeća/poduzeca	21.629	22.000	20.500	24.500	27.100
713000	Porez na platu i radnu snagu(zaostale uplate)	6.213	9.500	8.000	8.000	10.000
714100	Porez na imovinu	9.196.929	10.530.000	8.906.000	8.972.000	8.749.000
715000	Domaći porezi na dobra i usluge(zaostale uplate)	871	5.000	1.500	2.000	2.000
716000	Porez na dohodak	14.360.950	16.500.000	15.200.000	15.300.000	15.800.000
717000	Prihodi od indirektnih/neizravnih poreza	19.208.937	18.266.305	19.285.000	19.560.000	20.060.000
719000	Ostali porezi	2.487	4.100	2.350	2.550	3.050
720000	<i>NEPOREZNI PRIHODI</i>	40.547.729	59.463.330	35.192.150	36.283.350	37.913.400
721100	Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finan-ih javnih instit.	3.034.446	5.077.266	3.500.000	3.600.000	3.500.000
721200	Ostali prihodi od imovine	3.247	1.000	1.200	1.100	1.100
721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu		1.890	1.900	2.000	2.000
721600	Prihodi od privatizacije		475.437	20.000	20.000	20.000
722100	Administrativne takse/pristojbe	1.277.124	1.400.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000
722300	Komunalne takse/pristojbe	5.745.335	7.220.000	5.200.000	8.600.000	9.400.000
722400	Ostale budžetske/proračunske naknade	20.486.473	38.205.613	21.778.000	19.540.250	20.460.300
722500	Naknade i takse po Federalnom zakonu i drugim propisima	2.831.807	6.037.004	2.521.050	2.340.000	2.350.000
722510	naknada za korištenje pod.izmjere i katastra	13.706	13.000	13.500	14.000	15.000
722520	Vodne naknade					
722530	Cestovne naknade	869.658	1.380.032	800.000	820.000	820.000
722580	Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda	1.948.443	4.643.972	1.500.000	1.520.000	1.530.000
722590	Ostale naknade					
722600	Prihodi od pružanja javnih usluga	339.336	313.120	340.000	350.000	350.000
722700	Neplanirane uplate - prihodi	6.818.103	712.000	500.000	500.000	500.000
723000	Novčane kazne	11.860	20.000	30.000	30.000	30.000
730000	<i>TEKUĆI TRANSFERI (TRANSFERI I DONACIJE)</i>	5.809.984	3.881.558	570.000	580.000	580.000
731100	Primljeni tek.transferi	439.472	480.014	100.000	150.000	300.000

	od ino. Vlada i međunar. organizacija					
732100	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	5.370.513	3.401.544	470.000	430.000	280.000
733100	Donacije					
740000	KAPITALNI TRANSFERI	5.127.251	5.805.335	4.600.000	5.700.000	5.700.000
741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	219.708	479.185	400.000	500.000	600.000
742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	4.907.542	5.326.150	4.170.000	5.160.000	5.060.000
742200	Kapitalni transferi iz nevladinih organizacija			30.000	40.000	40.000
770000	PRIHODI PO OSNOVU ZAOSTALIH OBAVEZA	223	300			
810000	II PRIMICI	40.000	679.851	0	0	0
811000	Kapitalni primici	40.000	679.851			
	UKUPNO (I+II+III)	94.323.204	115.167.279	83.785.500	86.432.400	88.844.550
	Suficit/ deficit iz prethodnih godina	8.402.310				

Tabela 3.1.2. Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda, primitaka i sredstava Grada Mostara za 2023. godinu i period 2024-2026. godina

Očekivani nivo ukupnih budžetskih prihoda u 2024. godini koji su na raspolaganju za finansiranje funkcija Budžeta Grada Mostara iznosi 83.785.500 KM, što je manje za 27 % u odnosu na 2023. godinu., a odnosi se na prenesena neutrošena namjenska sredstva iz 2022. godine. u 2023. godini. Projekcija prihoda za period 2024-2026. godina planira neznatno povećanje prihoda od 3,16% u 2025 u odnosu na 2024 i 2,79% u 2026. u odnosu na 2025. godinu.

3.2. Rizici po projekcije prihoda

Projekcije prihoda su usko vezane za ekonomski rast. Eksterno okruženje predstavlja ključnu strukturnu odrednicu domaće ekonomije, pa stoga i ključni rizik po ekonomski rast leži u eventualnom slabljenju izvozne tražnje, što bi dovelo do smanjenja izvoza BiH proizvoda na inostrano tržište.

Obzirom na krajnju nepredvidivost mogućih budućih šokova, posebno kada je riječ o ubrzanom rastu inflacije, moguće su značajne promjene u projekciji javnih prihoda.

Na drugačiji ishod u naplati javnih prihoda mogu u značajnoj mjeri uticati:

neplanirane izmjene poreznih politika, značajno odstupanje u kretanju koeficijenta raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta u odnosu na trenutno, promjene u nivou planirane otplate vanjskog duga, promjene u izdvajanju prihoda od indirektnih poreza za Institucije BiH, rad porezne administracije, te razvoj drugih događaja poput novih elementarnih nepogoda.

4. Struktura potrošnje u javnom sektoru

U ovom poglavlju je opisana politika javnih rashoda i dat kratak pregled ključne problematike vezane za oblasti upravljanja resursima javnog sektora. Data je analiza strukture javnih rashoda po glavnim ekonomskim stavkama i trendovi njihovih kretanja tokom protekle dvije godine. Ova analiza je važan element procesa srednjoročnog planiranja budžeta jer daje kontekst i osnovu za izradu planova budžetske potrošnje i gornjih granica rashoda.

U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava i prihvaćenom politikom javnih rashoda, u ovom poglavlju date su preporuke o strukturi budžetske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim stavkama.

S tim u vezi, detaljno su razmotrene pojedine kategorije troškova, uključujući plaće i naknade, materijalne troškove, transfere i kapitalnu potrošnju unutar budžeta Grada Mostara. Kao i prethodnih godina planiranje budžeta će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike kroz smanjenje javne potrošnje.

Grad Mostar je čvrsto opredijeljen za nastavak provođenja mjera štednje javne potrošnje u periodu 2024.- 2026. godine, čiji je osnovni cilj održavanje stabilnog fiskalnog sistema, održavanje budžetske ravnoteže i kontrola javne potrošnje

Mjere štednje javne potrošnje će se nastaviti provoditi kao i u prethodnim godinama, kroz ograničavanje rasta tekućih rashoda, uz istovremeno nastojanje očuvanja socijalne pravednosti i zaštite najugroženijih grupa stanovništva i boračkih populacija, te osiguranje aktivnog doprinosa povećanju investicionih aktivnosti. Ovo uključuje veću kontrolu troškova materijala i usluga, restriktivno planiranje i veću kontrolu tekućih i kapitalnih transfera, kao i realno planiranje nabavke stalnih sredstava.

4.1. Rashodi Budžeta Grada Mostara

Zahtjevi budžetskih korisnika u dijelu rashoda uglavnom su uvaženi kroz trogodišnji period, izuzev zahtjeva budžetskih korisnika koji su bili veći u odnosu na indikativne granice u okviru kojih su se budžetski korisnici trebali kretati.

Nije se moglo udovoljiti svim zahtjevima, prvenstveno zbog racionalizacije troškova i potrebne opreznosti pri određivanju indikativnih gornjih granica imajući u vidu rizike za period na koji se odnosi Dokument okvirnog Budžeta Grada Mostara, a sve u cilju održavanja ravnoteže prihoda i rashoda i nastojanja da se izbjegne nastanak deficita u budućem periodu.

Radi lakšeg analiziranja kretanja procijenjenih rashoda i izdataka daje se slijedeći pregled indikativnih gornjih granica ukupnih rashoda i izdataka Budžeta Grada Mostara za period 2024.- 2026.godine:

	Budžet 2023.	Projekcija 2024.	Index (2024/ 2023)	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
UKUPNO RASHODI I IZDACI	116.524.626	115.352.281	83.765.500	86.432.400	88.844.550
Finansirani iz budžeta opšteg fonda	64.448.444	65.285.010	60.465.000	61.807.650	64.219.800
Finansirani iz namjenskih sredstava	36.659.890	39.700.526	18.150.500	18.344.750	18.344.750
Finansirani iz grantova i donacija	15.096.441	9.686.894	5.150.000	6.280.000	6.280.000
Finansirani iz prodaje stalnih sredstava	319.851	679.851			

Tabela 4.1.1. – Rashodi i izdaci

Rashodi i izdaci finansirani iz budžeta u 2023. godini ostvareni su u iznosu od 85.920.896,00 KM, projekciju 2023. godine iznosi 115.302.279,00 KM ili 34% više od izvršenja za 2023 godinu. U 20224 godini planirani rashodi su 83.785.500,00 KM ili 73% od plana za 2023 godinu. Napomena uplanu rashod unesena su i prnensena sredstvanetrošena sredstva iz ranijih godina.

U 2025. godini planirano veći rashodi za 86.432.400,00 KM ili 3 % više u odnosu na projekciju 2024. godine, a u 2026. godini planirani u iznosu od 88.884.550,00 KM, što je za 3 % više u odnosu na projekciju za 2025. godinu.

U tabeli (Tabela 4.1.2.) koja slijedi izvršen je prikaz rashoda i izdataka iz budžetskih sredstava po ekonomskim kodovima, te ukupni troškovi po osnovu prihoda, namjenskih sredstava, grantova i donacija:

Ekono m. kod.	Opis	IZVRŠENJ E	PLAN	PROJEKCIJA		
		2022	2023	2024	2025	2026
1	2	3	4	5	6	7
	RASHODI (I+II+III+IV+V+VI+VII+VIII+IX+ X+XI)	85.920.896	115.352.279	83.785.500	86.432.400	88.844.550
611000	I PLATE I NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH	16.024.098	18.048.459	18.476.760	18.691.000	18.778.100
611100	Bruto plate i naknade plata	13.866.193	15.633.044	16.005.960	16.184.100	16.265.000
611200	Naknade troškova zaposlenih	2.157.904	2.415.415	2.470.800	2.506.900	2.513.100
612000	II DOPRINOSI POSLODAVCA I	1.524.235	1.747.661	1.751.350	1.809.300	1.820.000

OSTALI DOPRINOSI						
613000	III IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	21.439.015	26.486.606	26.600.000	26.790.000	26.836.270
614000	IV TEKUĆI TRANSFERI	24.102.983	23.307.606	27.547.390	27.692.100	29.760.180
614100	Grantovi drugim nivoima/razinama vlasti	6.275.772	7.309.503	8.387.390	8.287.100	9.055.030
614200	Grantovi pojedincima	1.529.308	1.489.000	1.500.000	1.600.000	1.527.600
614300	Grantovi neprofitnim organizacijama	11.549.751	10.883.103	13.000.000	14.110.000	15.165.550
614400	Subvencije javnim preduzećima	4.703.413	3.526.000	4.560.000	3.595.000	3.912.000
614700	Tekuci transferi u inostranstvo/inozemstvo					
614800	Ostali grantovi	44.739	100.000	100.000	100.000	100.000
615000	V KAPITALNI GRANTOVI	4.449.081	2.788.240	2.000.000	2.700.000	3.000.000
616000	VI IZDACI ZA KAMATE	176.396	410.000	460.000	500.000	550.000
821000	VII NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	16.798.089	40.513.707	4.600.000	5.700.000	5.700.000
822000	VIII POZAJMLJIVANJE I UČEŠĆE U DIONICAMA					
823000	IX OTPLATA DUGA	1.407.000	2.000.000	2.300.000	2.500.000	2.350.000
600000	X TEKUĆA REZERVA		50.000	50.000	50.000	50.000
	XI OSTALO					

4.2. Plaće i doprinosi troškova zaposlenih

Finansiranje plaća i doprinosa zaposlenih u Gradskoj upravi Mostar predviđa se u narednom trogodišnjem periodu kako slijedi:

TABELA BR.4.2.1 PLATE, DOPRINOSI I BROJ ZAPOSLENIH GRAD MOSTAR

OPIS	IZVRŠENJE	PLAN	PROJEKCIJA		
	2022	2023	2024	2025	2026
I	2	3	4	5	6
Grad Mostar					
Ukupne bruto plate i doprinosi	15.390.428	17.380.705	17.757.310	17.993.400	18.085.000
Ukupan broj zaposlenih u javnom sektoru	506	525	530	535	535
Prosječna mjesečna plata	2.535	2.759	2.792	2.803	2.817

Predviđena izdvajanja za bruto plaće, doprinose poslodavca i naknade troškova zaposlenih iz budžeta za 2024. godinu iznose ukupno 17.757.310,00 KM, što je za 2 % više u odnosu na plan 2023. godine koji su planirani u iznosu od 17.380.705,00 KM, u 2025. godini planirani su izdaci u iznosu od 17.993.400,00 km uz neznatno povećanje od 1%. U 2026. godini predviđena su izdvajanja za ove namjene u iznosu od 18.085.000,00 KM, što je za 1% više u odnosu visinu projekcije za 2025.godinu.

U okviru ovih sredstava, bruto plaće su uvećane po osnovu radnog staža (minuli rad).

5. Budžetski prioriteti za period 2024.-2026.

Osnovna funkcija DOB-a Grada Mostara za period 2024.-2026. godine, je da pored osiguranja fiskalne discipline budžetskih korisnika osigura alokaciju budžetskih sredstava.

Uzimajući u obzir nestabilnost ekonomije koja je dodatno produbljena inflatornim pritiscima nastalih eskalacijom rata u Ukrajini, kao i neizvjesnost njenog trajanja, prilikom određivanja gornjih granica rashoda krajnje se oprezno pristupilo planiranju budžeta vodeći se budžetskim principima uravnoteženosti i ekonomičnosti, imajući u vidu da svaki neplanirani događaj u drugoj polovini 2023. godine može u značajnijoj mjeri uticati na projekcije javnih prihoda i eventualno dovesti do vanrednog revidiranja trenutnih projekcija te ugroziti ravnotežu budžeta na svim nivoima vlasti, samim tim i lokalnom.

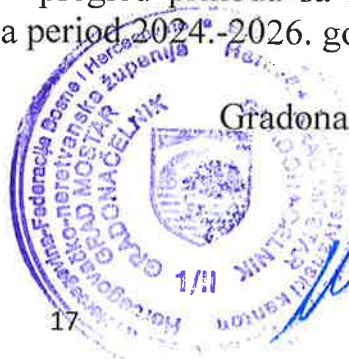
S toga je neophodno nastaviti mjere štednje i smanjenje potrošnje iz gradskog budžeta planiranih za razdoblje 2024.-2026. godine na većini glavnih kategorija rashoda, obzirom da je cilj izrade Dokumenta okvirnog budžeta kreiranje kvalitetnijeg strateškog osnova za srednjoročno planiranje budžeta i pripremu godišnjih budžeta, kroz povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa utvrđenim srednjoročnim prioritetima Grada.

Imajući u vidu naprijed navedeno, utvrđeni prioriteti bili su polazna osnova kod donošenja odluka o predloženim prioritetima potrošnje, a u skladu s tim i budžetskim ograničenjima za naredni trogodišnji period.

Prijedlozi prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda iskazanih u tabelarnom dijelu DOB za period 2024.-2026. godine utvrđeni su na osnovu sljedećih elemenata:

- fiskalne politike Grada Mostara i okvira raspoloživih sredstava;
- dostavljenih finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika.

Sastavni dio DOB-a čini i tabelarni pregled prihoda sa indikativnim gornjim granicama rashoda Grada Mostara za period 2024.-2026. godine.

Gradonačelnik Grada Mostara

Dr. sc. Mario Kordić

Mi 02-11-2022/23